

Tl. ii. De cōparatiōe hōis ad alias res

et discernere sponte et libere absq; coactio-
ne: quod nō possunt alia animalia. De isto
quarto gradu latius dicitur i. titulo. lxi.
lxiiij. 7. lxxv. 7c. Et sic completa ē tota sca-
la nature cum suis gradibus. Et hec est
prīma cōsideratio in hac scientia radica-
lis et fundamentalis. scilicet considerare
istos gradus in se et bene plantare et radi-
care eos i. corde: et figurare sicut in natu-
ra realiter.

Sectur comparatio homis ad alias
res inferiores fm cōuenientiam et differē-
tiam: siue comparatio quarti gradus ad
tres gradus pcedētes. Et primo fm con-
uenientiam: et hoc dupliciter. scz fm cōue-
nientiam generalem: et fm cōuenientiam
specialem.

Incipit
pma ps
pncipal
b⁹ opis

Genera
lis cōue
nientia
hōis cū
alijs re-
bus.

Secun
da cōue
nientia.

Onſideratis
istis gradibus rerū q̄ sunt
in mundo p sensum et expe-
rientiam. de quibus nullus poteſt dubi-
tare. Nūc oportet facere comparatiōem
et comparare vnam rē ad aliam: compa-
rare hominē ad om̄es alias res: et hoc fm
cōuenientiam et differētiam. scz in quo cō/
uenit homō i. alijs rebus inferiorib⁹: et in
quo differt ab eis. Et i. ista comparatio/
ne cognoscet ſeipm. et hoc quod est ſupra
ipm. scz deum et ſuum cōditorē. Con-
ſideret ergo homo primo cōuenientiā quā
habz cum alijs rebus. Et primo genera
liter. secundo ſpecialiter. Unde homo cō/
uenit cū omnib⁹ alijs rebus insensibilib⁹:
et habz cōuenientiam cum eis. quia ha-
bet i. ſe illa que alie res insensibiles habēt
et eaſdem pfectiones et oēs gradus. Un-
de habet in ſecē ſicut res in primo gra-
du: et ſunt elementa. quia continent in ſe/
licet inuifibiliter) quattuor elemēta et sub
alia forma. et nutritur p elementa: et habz
vitam in eis: et habitat in eis: et ſine eis
nō poteſt viuere et conſeruari p vnu; mo-
mentum. et ſic cōuenit cum eis et cū omni-
bus que habēt esse tñ et nō viuere gene-
raliter. Item ouenit cū rebus ſecūdi gra-
dus: et ſunt plante et arbores et herbe. qz
bz esse: viuere et nutriti: ſicut ille augmen-
tari: generare etc. Quoniam homini iūit: nu-

trif: crescit: generat ſicut arbores et plan-
te. Etiam conuenit cum rebus tertī gra-
dus: et cum animalib⁹ brutis que habēt conueni-
tiam: viuere et ſentire. vnde homo habz vi entia:
ſum: auditum: gustum: tactū et odoratū:
dormire et vigilare: comedere: bibere ſi/
cut alia animalia. Ergo magnā cōuenienti-
am habz cū eis. Illa ergo queſunt i. alijs
rebus triū gradū ſunt in homī. Er-
go habet cōuenientiā: cōfraternitatē et
amiciciā cū omnib⁹ alijs rebus inferiorib⁹.
Sed tamē debet homo considerare q̄ il-
la que res inferiores habent diuīsim: ho-
mo habet omnia illa cōiunctū et ſimult-
ne declarandū eſt. Nam omnia bz homī
et nihil ſibi deficit de omnib⁹ q̄tuor gra-
dibus: nec aliquid poteſt ſupgaddi: nec ali-
quis gradus poteſt eſſe ſupra hominē in
dignitate. quia habet eſſe: viuere: ſentire
et intelligere: et liberum arbitrium. et ſic
que ſparſim: diuīsim ſunt in alijs rebus:
per ſuas portiones ſunt in homī cōiun-
ctū: et nihil ei deficit.

Hic oſtendit fructus qui ex iſta cōpa-
rationē ſequitur. quoniam ad oculū proba-
tur et cōcluditur q̄ aliquis eſt domin⁹ in
uiſibilis ſupra hominē q̄ ipm condidit:
et omnes iſtos gradus ordinauit.

Titulus. iii.

Dinc oportet
considerare quid debet homo
arguere et concludere ex iſta
comparatiōe. et quid debet exinde argue-
re: certe quia homo habet cōiunctū. et
ſimiliter illa que alie res habent diuīsim:
debet arguere q̄ ille idem qui ordinauit
diuīsim alias res et naturas: dando cui/
libet ſuam portionem: q̄ ille idem nume-
ro et non alijs coniunctū omnia ſimul in
iō homine. scz coniunctū eſſe: viuere ſen-
tire et intelligere et liberū arbitrium. Er-
go ille idem q̄ dedit rebus inferiorib⁹ hoc qd
habent: dedit homini hoc qd habet. Er-
go ſicut homo nō dedit alicui rei inferio-
ri hoc qd bz. ita ſibi meti p nō dedit illud
qd habet. Sicut ergo homo nō dedit in-
feriori rei eē neq; viuere neq; ſentire. Ita
nec homo dedit ſibi pſi neq; eſſe: viuere:
neq; ſentire neq; intelligere. Ergo cades

manus oia fecit. Idem dñs: idem artifex omnia ordinavit: pportionauit et limitauit. Queram? g quare res pmi gradus nō hñt plus q̄s esse: et nō habet neq; viue Queren re neq; sentire vt elemēta: quis limitauit doducit eis vñ plus haberent. Et q̄s limitauit i cognitio arborib; et plantis: vt nō haberent plus tione di q̄s viuere. et aīalibus vt nō haberent plus q̄s sentire. Quis fecit aīalia ascēdere ad illum gradum vltra arbores et plantas et nō vltra: q̄s mensurauit eis in tali mensura et nō alia: quare homines habent vltra ista tria intelligere: velle et nolle et libez arbitrium. Quis cōiunctit ista tria cū liberto arbitrio simul. et vltra nō est ascēsus: sed in homine est finis et cōplementū: et in eo sunt omnia: et ei nihil deficit. Quis exaltavit hominem vltra arbores et aīalia bruta? Queram? an homo ista cōiunctit in se ipso: vt nihil ei deficit? Et an ipse seipsum sic exaltavit: et supra omnia alia eleuavit: an aliis hoc fecit? Queram? an ista ordinata uauerunt et mēsurauerunt seipsa: vt quodlibet tm̄ et nō plus haberet. vel ali? alter ab eis hoc fecit. an oia ista dederint sibi metu hoc qd̄ habent tm̄ et nō vltra. vel ali? quis aliis dedit eis. Sed est impossibile q̄ omnia ista seipsa mēsurauerūt et sibūp̄is dederunt hoc qd̄ habent: et tm̄ sunt ordinata et mēsurata. Ergo alijs alius existens supior oībus ista ordinavit: mēsurauit et limitauit: et dedit eis qd̄ habent. Ergo idem magister: idem artifex: eadez manus omnia ordinavit: mēsurauit: limittauit: et cuiilibet suū p̄prium gradum dedidit. Et ille idem q̄ fecit ascendere arbores supra elementa in dignitate: et aīalia supra arbores: et hoīes supra aīalia. Et ille idem q̄ ordinavit ut arbores viuerent et nutrirentur: capiendo cibis immediate a terra radices cōiunctas infra terrā. ille met ordinavit q̄ aīalia viuerent et nutrirentur os et nō p̄ radices. et hoīes similiter: vt q̄uis cōmune sit viuere herbis aīalib; et hoīib;. nihilomin? nobilior modulus viuendi est in aīalibus q̄s in arboribus et herbis. et nobilior adhuc in hoīib; q̄s in aīalibus. Et quis hoc ordinavit: et quis inuenit istos tres modos et gradus nutriendi et viuendi? Nonne idem dominus?

Solu/
tio.

et idem artifex: Preterea q̄s oia ista conseruat quoilibet maneat in suo gradu: Alia rō ad idem in suo statu et in suo ordine. Quis fecit istos gradus stabiles: ut permaneant p̄tinue si ne confusione? Quis manutinet ut terra permaneat terra: et aqua aqua et c. Nonne idem dñs qui ordinavit et q̄ dedit? Cōclusio. Ergo tu homo qd̄ accepisti habeas ab eodem: a q̄ alieres acceperūt hoc qd̄ habent. Ergo tu p̄times etiā ad ordinē aliarum rerū: et facias vñ ordinem cū eis: et vñā hierarchiam. Ergo sequitur q̄ tu es ilius cuius sunt alie res: et conservaris et gubernaris ab illo eodem a q̄ alie res gubernant et conservant. Ergo sicut ille res non sunt sui p̄s: sed sunt illius q̄ fecit eas. vnde sequitur q̄tu homo nō es tu p̄s: sed illius cui? sunt alie res. Ergo tu es illius cui? est terra. cui? est aqua et c. et alia elementa in quib; tu habitas. Ulterius conclude et argue. Tu homo nō dedisti tibi hoc qd̄ habes. nec res inferiores derunt tibi hoc qd̄ habes: nec talē refecunt. ergo alijs maior q̄s tu. Et q̄ est supra te: dedit tibi hoc qd̄ habes. q̄ ab alio habes postq; a te ipso nō habes: nec ab eterno habuisti.

Quoniam necessario est vñus dñs tm̄: q̄ est supra homines.

Titulus. liij.

D Reterea neces

Patio sequitur q̄ ille q̄ est supra boīem: a q̄ homo habet q̄cqd̄ habet est vñus dñs et nō plures. Quāvis enim sunt plures et innumerabiles res et diversae in istis q̄ctuor gradib;: tm̄ nō est nisi vñus ordo: vna ordinatio inter omnes. Omnia enim habent ordinez vnum. omnia enim sunt cōiuncta: oia colligata in uno ordine. Omnia ascendunt ordinate de gradu in graduz. de minore ad maius semp ad digniora ascēdendo. Ergo vñitas ordinis demonstrat vñus solū ordinatores. vñus gubernatores: vñus artifices: q̄ tam diversa cōiunctit in uno ordine. Itez quod tam diverse res et contrarie adiuuice. sicut sunt aqua et ignis: humidū et siccū: et alie res multe adiuuicē contrariantes p̄nū cōiungi in uno ordine: et p̄seruari infravñu

Probac
q̄ sit v
nus de⁹

Scđa

Titulus. V.

ordinē: nisi eē r̄nus solis numero q̄ oia ordinavit. Nō enī duo p̄traria naturalie possunt cōuenire i vno ordine nisi p vnu ordinatore. Ergo p̄trarietas rerū in vno ordine arguit vnuz artificē tñ. Preterea elemēta intrāt herbas et arbores et nutrīunt eas: et fructus earū continue. Et fruct⁹ et herbe intrāt alalia et nutrīnt ea. Et etiā tam fructus q̄ herbe anſalium q̄ carnes intrāt homines et nutrīnt eos: et celestia corpora vt sol et luna cōtinue influunt in ista inferiora: et dant vigorē et lumē et calore cōtinue eis: et ista recipiunt. Quia ḡ vnum tēdit ad alterū: et vñdēm⁹ q̄ experimentiā q̄ vnu sustinet aliud: et oia se mutuū inuitat. et inferiora seruiūt maiorib⁹ et superiorib⁹ ordinate. et in hoc facit vnu ordine: vna amiciciā: vna; vnitatē. Ergo seq̄tq̄ tñ ē vnu q̄ oia ista gubernat et ordinat et p̄federat in vna societatē. Itē vidēmus q̄ p̄mus: secūdus et tert⁹ gradus ordinatur ad quartū tanq̄ ad dignitē: et sunt ppter illū. s̄ in primo gradu ē maxima rerū diversitas: multe sp̄es et nature. et in secūdo gradu ē maxima rerū et specierū diversitas. et in tertio s̄lī. Sed in quarto et sup̄mo: non ē nisi vna natura: vna sp̄es sc̄z homo. et omēs hoies s̄t eiusdē nature et dignitatis naturalis. nec est aliqua diversitas. quia equaliter om̄is habēt liberum arbitriū: quod ē p̄pria dignitas homis et sup̄ma: p qd̄ facit suum p̄prium gradū: et differt ab alijs gradib⁹.

Si ḡ plures et innumerabiles nature rerum et diuerse q̄ sunt in mūdo tēdunt ad vnam solā naturā et nō ad plures tanq̄ ad sup̄iorē et digniorē eis: et vni soli fuiunt et nō pluribus. videlicet humane nature. Ergo multo magis humana natura dz tēdere ad vnam solā naturā sibi superiore et dominantē et ad plures: et fui re vni soli nature et nō pluribus naturis. Unde enim eēt hoc q̄ alie nature inferiores et min⁹ digne tenderēt ad vnitatem et vnicaz naturā solā tanq̄ ad maiore: et humana natura q̄ dignior est tēderet ad plures naturas tanq̄ ad maiores et dñantes. et oēs res inferiores hoie tendunt ad vnitatē: et humana natura dignior oib⁹ ad quā pendunt alie oēs: tenderet ad diuersitatez:

Hocnō patif natura nec ordo rex q̄ in se riora et min⁹ digna tendat et ordinent ad Conclu meli⁹: forti⁹ et ad nobili⁹. et sup̄iora et ma dit esse gis digna tendat ad pei⁹ et debili⁹. Sed vna de meli⁹ et forti⁹ et digni⁹ est tēdere advita um. tem q̄ ad diuersitatē: et ad vnu q̄ ad plura. qz tendere ad vnitatē et ad vnu: est tendere ad eē: ad bonū: ad fortitudinem et ad p̄servationē. Sed ire et tēdere ad diuersitatē et pluralitatē: est ire ad nō eē: ad malū et ad divisionē: ad debilitatē et ad destructionē. Quare si omnes nature et species inferiores tendunt ad vnicā naturā tñ. sc̄z ad humānā. ḡ multo magis hūana natura ordinat ad vna solā naturā sibi dominante et supremaz. cui debet soli seruire et nō ad plures. Ergo vna sola natura ē su/ pra bōiem q̄ dominat homini.

Qz nō solū ē vna: sed magis vna q̄ sit humana natura. **Titulus. V.**

Ed ulterius restat ostendere q̄ illa natura q̄ existit ultra hoiez: et cui subiect⁹ hō non solū sit vna: imo magis vna q̄ hūana natura. Si enī humana natura ad quā tendunt oēs res inferiores nature: est magis vna q̄ sūt oēs inferiores. qz ille sunt plures et diuerse nature et species. et inter eas ē magna diuersitas et modica vnitas. in hūana autē natura est vnitas: in natura et in specie. Ergo s̄lī in natura illa q̄ est supra hoiem. et cui homo subiect⁹: dicit esse magis vna q̄ humana natura. et i ea deb̄t maior vnitas eē. S̄z inferiores nature q̄ seruiūt humane sunt plures et diuerse in speciebus et in individuis. humana natura ē vna i natura et in specie. sed plures et diuersa in individuis. Ergo illa natura q̄ est supra hominem et q̄ dñatur homi debet eē vna in natura et in specie: et vna i individuis. Itē q̄ i ea nō debet essenti vna natura: vna species et vnu individuum: et nulla diuersitas i individuis. aliter nō eēt magis vna q̄ hūana natura. Ergo sicut hūana natura ē soluz vna et eadē specie. ḡ ille q̄ est supra hūanā naturā dz eē vna et eadē nūero: nullo mō multiplicata. qz ultravnitatē in specie: nō est maior vnitas q̄ vnitas in nūero. ut si cut oēs nature inferiores hoie sunt colligate cū vna natura specie. sc̄z cū humana

Ita humana natura quod est una sola in specie: sit colligata cum una alia natura superiore quod sit tota una numero: ut modus sit colligatus et unus: et terminatur et finitur in summa unitate et maiori quod possit esse. **E**t sicut humana natura est alia et distincta et separata ab aliis naturis inferioribus. Ita etiam illa natura quod est supra hominem: quod ordinavit omnia: est summe distincta et separata ab humana natura et ab oibz alijs naturis hinc suis propriis esse in se. **E**t hec est diuina natura omnia ordinans omnia regens: et etiam omnia perservans.

An talis natura sit actu infinita.

Titulus. vi.

Preterea dñi pna natura quod est super omnes naturas: dicitur maior quam omnes aliae. Ita etiam debet esse maior quam humana natura. Sed humana natura est infinita in possibiliitate: quod est multiplicabilis (quoniam est de se) in infinitum. quod sibi non repugnat: quoniam duobus hominibus existentibus. scilicet feminam: per crevit tertius: qui est de natura. Ita sicut est de natura signis. quod est in infinitum per crescere et multiplicari appositis combustibilibus. Ergo divina natura cum non sit facta. est maior humana et quam de natura facte. Si ergo humana natura sit infinita possibiliter: cum sit facta. sequitur quod divina natura sit infinita magis. et hoc non potest esse nisi actu: quod inter actu et potentiam nihil est medius. Et quod nullo modo potest multiplicari in individuo. sequitur quod tota infinita

Ut in actu est in uno individuo: et extra illud incedenti dimiduum non potest esse. Ergo divina natura quod est in capitulo supra hominem est unum solum individuum in supervenientem est numerus actu. sicut si omnes homines possibiles qui sunt infiniti: essent unus et singulare homo: unum in dividuum. Ergo probatur est quod illa natura quod est super humana naturam et unum dividuum quod fecit eam: est una solo numero et infinita actu. et per nos quod unus est solus dominus et deus. **S**i enim essent plures. an essent contraria et discordes. Probat amici et cordes. **S**i discordes: ordo quod non sint recte non est unus: neque modus est colligatus et plures dominum ordinatus sic est. **S**i amici et cordes. Aut enim necessarij inservient coiuncti. Aut unus sufficeret. **S**i ambo enim necessarij: tunc spes unus indigeret altero. et necessario spes deberet esse coiuncti adiunctorum. **E**t hoc non potest esse. quod tunc

non possent dare alicui rei nec esse: nec vivere: nec sentire: nec intelligere: neque seruare ordinem rectum in suo statu. quod ambo ent in digestores: cum unus non posset esse sine altero. **S**i autem unus sufficeret: superfluum est pone re alterum sine necessitate. et horum rectus non permittit. unus non sunt duo soles. quod unus sufficit. **S**i autem unus sufficeret: sufficit. neque duo domini in mundo. quod unus sufficit. **S**i igitur in rebus inferioribus est talis unitas et nulla superfluitas. Non in talibus prima natura et perfectissima esset superfluitas quod sic omnia ordinantur. **C**onclusio. Ecce hoc ex ista comparatione cum aliis rebus et naturis considerando convenientissima quam habes cum eis. et comparatione una naturae cum aliis: unum gradum cum aliis. inuenisti et conclusisti alienam naturam in divisible esse super te: sicut tu es super alias creaturas: quod omnes istos gradus ordinantur et mensurantur in rebus. quod aliquis est super te quod est maior quam tu. Illi ergo est opus: illi est facienda et creature. **M**anus sue sic te fecerunt Iudeus et pater tuus et pater tuus: et omnes alii recti qui sunt infra te. deinde habes superiorum habes unum et non plures: et eundem quem habet: alieres. **N**on ex comparatione istorum quantum tuorum graduum ad deum probatur quod ipse habet esse: vivere: sentire et intelligere sive libere arbitrii. **T**itulus. vii.

Pro ipsos quantuor gradus comparando unum ad alterum. hoc ad tantam ascendet noticia quod inuenit suos factorum quem non videbat esse realiter et existentium numero et actu infinitum non potest desistere ab inquisitione. immo magis debet laborare si poterit ipsum magis cogiscere in speciali. scilicet quales sunt conditiones habentes. Et hoc comparando istos quantuor gradus ad ipsum. **U**nus postquam ipsum solus: et nullus alius ordinavit: prodixit et mensuravit istos gradus. scilicet vivere: sentire et intelligere: sive libere arbitrii: dando aliquo esse tempore: aliquo esse et vivere tempore. quod sequitur necessarium quod ipse haec in se ipso istos quod postquam dedit aliis. quod sequitur quod ipse est: vivere: sentire et intelligere: et haec libere arbitrii. Ergo haec esse: vivere: sentire et intelligere: et velle et nolle libere et sponte.

85

Titulus. viii. ix. x. et. xi.

Quomodo deus habet in se esse: viue
re: sentire et intelligere.

Titulus. viii.

Et quia ipse a nullo recipit ista. quia nihil est supra ipsum a quo recipere ista. sed habet oia ista sine mensura et sine termino et sine limitatione. Quia quod limitasset vel mensurasset sibi: cum a nullo haberat: nec etiam ipsummet sibi mensurauit. quia ipsem non dedit sibi esse nec vivere nec sentire. etiam quod tunc aliquem ea non habuisset: et sic aliquem non fuisset. Ergo quoniam non erat quod poterat sibi ipsi dare vel alius. Igis ista non sunt sibi data: nec ab aliis: nec a seipso. et tamen haec est a eterno et sine principio habet a seipso. quoniam recipit: nec ista sunt recepta in eo nec data: et tamen haec sunt in eo realiter et verissime. sequitur quod sunt in eo sine mensura et sine termino. Quare coquid est quod sunt esse est infinitum: immensuratum et sine termino. et similiter sunt viventes suorum sentire: suum intelligere et cetera.

Dic tracceatur de his quatuor gradibus. prius sunt in deo. et ostendit qualiter conueniunt et comparantur ad invicem. Et primo ostendit quod esse est principium: radix et fundamentum omnium aliorum.

Titulus. ix.

Et quia nos videmus per experientiam quod esse potest inueniri sine vivere: si/ ne sentire et sine intelligere: ut in rebus vni gradus: sed non econuerso. sine esse enim non potest inueniri vivere: neque etiam sentire sine esse: neque intelligere sicut. quia omnia quod vivit: est. sed non econuerso. et omnia quod sentit vivit: sed non econuerso. Et omne quod intelligit sentit. et non econuerso. ipsum enim separatum potest repiri sine aliis: sed alia non possunt inueniri sine esse. Sequitur ergo omnia alia sustentant et fundantur in ipso esse. Ergo esse est principium: radix atque fundamentum omnis aliorum: et omnia portant. et ipsum esse a nullo portant neque sustineant neque fundantur.

Quod in deo idem sunt viventes: sentire: intelligere: et omnia alia idem sunt quod ipsum esse et idem met esse.

Titulus. x.

Et quia oia ista sunt in deo ut per batum est. quod esse in deo erit principium: radix et fundamentum aliorum. et

qui ipse a nullo recepit esse. nec per eum vivere: sentire nec intelligere. Ergo sequitur quod vivere in ipso non est receptum in ipso esse: neque sentire in ipso vivere: nec intelligere seu libet arbitrium in ipso sentire. et sic de aliis. Quare sequitur quod vivere non est punctum cum esse. nec sentire cum vivere: nec intelligere cum aliis. nec in eo est aliquod punctum ipsum. Quia quod vivit etiam ea simul. quod adiuvaret vivum alterum: cum nullus sit annus ipsum: nec supra ipsum. quoniam si in eo est aliquod punctum: tunc absque fallo est factum. et sic cum aliis fecisset et conservisset vivum alterum: et sic aliquem non fuisset nec etiam sibi met vivit etiam. quod tunc non esset summa simplex. quod punctum opponit simplificationem: cum fiat inter diversa. Sed cum verissime sint in eo: quod aliis dedit. sequitur necessaria quod in deo esse vivere: sentire et intelligere non sunt puncta. sed in ipso deo vivere est idem quod esse. et sentire idem quod esse. et intelligere idem quod esse. quod oia idem sunt quod esse. et quod quod est in ipso idem quod esse. quod oia idem sunt quod esse. quod esse est principium et fundamentum. quod in deo non idem est esse quod vivere. idem est quod sentire. idem est quod intelligere. et sic de aliis. et esse est oia. et omnia sunt ipsummet esse. alias in ipso est aliquod coniunctio ex diversis: quod est impossibile.

Quod est radicale fundamentum et regula ad pbandum et cognoscendum omnia alia deo. et quod quale est suum esse: talia sunt oia: et quod omnia pertinunt ei per esse.

Titulus. xi.

Et quod esse est primum. et in deo omnia alia sunt idem quod esse. Ergo sequitur quod quod est de esse deo: est de oibz aliis. et quod est attribuit ipse: attribuit oibz aliis. et eo modo quod est se habet in deo: eodem modo se habet vivere: sentire: intelligere: velle et nolle. et quod est primum. oia pertinet ei per suum esse. Ideo si volumus cogiscere quod est suum vivere: suum sentire: suum intelligere: suum velle et alia non optet nisi videre quod est suum esse. ergo quod totum fundamentum est in esse. et tales operationes quae habent suum esse: tales habent oia alia: et per ipsum esse etiam: et per medium pbandunt omnia alia. Ecce habemus unum fundamentum radicabile ad scendum et ad cognoscendum omnia deo nostro. cognito ergo ipso esse: omnia manifesta videbuntur nobis. Ecce ergo brevis simam doctrinam. cognoscamus igit ipsum